

UTØVERVEILEDER

INNHold

INNHold	2
FORORD	3
PERSONLIG UTSTYR	4
SYKDOM OG SKADE	5
PÅ PRØVEPLASSEN	6
HUNDEFØRERS ANSVAR	7
DIVERSE PRESISERINGER	8
PRESISERINGER OM MOMENTER	10
PRESISERINGER OM ØVELSESKATEGORIER	12
HVA GJØR MAN NÅR...	13
MOMENTLISTE KLASSE 1	14
MOMENTLISTE KLASSE 2	15
MOMENTLISTE KLASSE 3	16
MOMENTLISTE KLASSE ELITE	17
NOTATER	18

FORORD

KJÆRE UTØVERE I RALLYLYDIGHET

Rallylydighet står for gode holdninger, glede og samspill. Det er viktig at både hunder og deltakere tas hensyn til, og at man hjelper hverandre så alle har samme mulighet til å lykkes.

Utøverveiledningen er laget for å klargjøre regler og øvelser som av og til kan være utydelige. I veilederen gis det innblikk i hva som forventes av utøvere og hunder på prøveplassen og i ringen.

Her får en et innblikk i hva som er tillatt og ikke tillatt når det gjelder personlig utstyr til hund og fører samt hvordan en skal forholde seg til baneutstyr, sykdom og skade. Ønsket er å gi tips og råd, samt å tydeliggjøre øvelser som utøverne kan ha utfordringer med.

Bakerst i veiledningen finner en momentlisten. Den forteller hvor mange kommandoer det er lov å bruke på hver enkelt øvelse.

Lykke til videre med trening og konkurranser.

- Dommerutvalget

PERSONLIG UTSTYR

Regelverket i rallylydighet sier en del om hva slags utstyr en hund eller hundefører kan og ikke kan bruke. I dette kapitlet gis det noen utfyllende presiseringer til regelverket. Det er alltid hundeførers ansvar å sørge for at utstyr er i henhold til regelverket.

HVA KAN HUNDEN HA PÅ SEG?

Hunden skal føres i enten halsbånd eller sele i klasse 1, og kobbelet må kunne knipses av. I klasse 2 til elite skal hunden være "naken". Arrangør vil normalt sett sørge for en som flytter bånd dersom start og mål ikke er på samme sted i banen.

VIKTIG!

Ulovlige varianter er blant annet:

- «Retrieverbånd» med eller uten stopper
- Bånd/halsbånd med helstrup
- Agility-belønningskobbel

Slike bånd kan aldri brukes i ringen, verken på vei inn eller ut.

Siden det vil variere om båndet legges på innsiden eller utsiden av ringen oppfordres det til å være forsiktig med "integrert" leke i kobbelet / agility-belønningskobbel. Et slikt bånd på innsiden av ringbåndet kan sees på som leke og belønning i ringen.

HUNDEFØRERS PÅKLEDNING

Belønning er alt av påvirkning som synes for hund og/eller dommer som tas med inn i ringen. Bånd m.m. må være godt skjult.

Vær oppmerksom på at det er lett å se inn i lommene på vesten, så lukk dem godt. Mister du godbiter ødelegger du både for andre og deg selv.

Under konkurranse kan ikke hundefører benytte øretelefoner, da slikt utstyr muliggjør kommunikasjon mellom hundefører og publikum. Utstyr med kennelnavn er ikke tillatt i ringen.

TIPS!

Er du usikker på om din eller hundens påkledning er lov iht. regelverket, spør dommeren under banevandring på en rallyprøve.

BANEUTSTYR

Hundefører skal aldri bygge opp igjen revet hindermateriell, kjepler, skiltholdere eller annet baneutstyr. Ved slike tilfeller oppfordres ekvipasjen til å gjøre det beste ut av situasjonen slik baneutstyret blir liggende, og vil bli bedømt så langt det går.

Dersom et hopp hinder som skal passeres flere ganger rives, skal hunden sendes mellom vingene ved neste passering.

VIKTIG!

Hundefører skal aldri ta i mot baneutstyr eller annet dersom hunden apporterer dette, eksempelvis nummerskilt eller fristelser.

Fører må i slike tilfeller sørge for at hunden slipper utstyret, uten selv å berøre det, og kan deretter fortsette løpet.

SYKDOM OG SKADE

SYKDOM OG SKADE - HUND

NKKs antidopingregelverk beskriver de generelle bestemmelsene som alle som konkurrerer innenfor NKKs rammer er underordnet. Som utøver av rallylydighet bør man ha satt seg godt inn i dette, i tillegg til sportens eget regelverk.

Formålet med antidopingregelverket er å sikre at hunder som konkurrerer er friske og medisinfrie. Det finnes detaljerte bestemmelser som angir karenstid både for medisiner og ulike behandlingsmetoder, for eksempel kiropraktikk og akupunktur.

Som hundefører er man forpliktet til å følge reglene, selv om man selv opplever hunden sin som frisk nok. Ved livsvarig behandling kan man likevel søke NKK om dispensasjon fra reglene. Dommer og NKK-representant kan avbryte en ekvipasje eller nekte dem å starte dersom vedkommende opplever at hundens ikke er fysisk eller psykisk frisk nok til å konkurrere.

Som nevnt under «personlig utstyr» skal hunden alltid konkurrere «naken», altså kan hunden ikke stille i konkurranser med bandasje eller lignende.

Kastrerte hannhunder kan kun delta i konkurranser dersom det foreligger bekreftelse fra veterinær på at kastraksjonen er medisinsk begrunnet. En kjemisk kastrert hannhund kan ikke delta i konkurranser.

Antidopingreglementet er i sin helhet å finne på NKKs nettsider. Det foretas innimellom stikkprøver av dopingreglementet, og brudd på disse kan få alvorlige konsekvenser for ekvipasjen.

SYKDOM OG SKADE - FØRER

For å få permanent dispensasjon fra regelverket grunnet funksjonshemming/ funksjonsnedsettelse, må søknad sendes til NKKs Sportshundkomité. Søknaden sendes til jakt@nkk.no. De innvilger eller avviser søknaden.

Ved tilsagn på dispensasjon må dokumentasjon sendes til arrangør senest 30 dager før prøven. Arrangør sender dette videre til dommer, sammen med ønsker for tilrettelegging.

Alle ønsker om tilrettelegging vil bli vurdert, og det er dommer som avgjør hvorvidt all ønsket tilrettelegging blir imøtekommet.

Ved akutt skade kan en ikke søke tilrettelegging.

PÅ PRØVEPLASSEN

ANKOMST TIL PRØVESTEDET

Når du ankommer prøvestedet kan det være lurt å orientere seg slik at du får et overblikk.

- Hvor er ringen du skal gå i?
- Hvor kan du sitte med bur / telt?
- Hvor er sekretariatet?
- Hvor er toalettet?
- Hvor finner du kiosken?

Sekretariatet sitter klare til å svare på dine spørsmål, spør om du lurer på noe – ingen spørsmål er for dumme. En del prøvearrangører ønsker at du kommer til sekretariatet og melder din ankomst, og noen vil se vaksinasjonskortet her.

Mange synes det er lurt å la hundene vente i bilen til en får ordnet det praktiske som innsjekk, finne en fin plass å sitte osv. Det kan være kø og trangt i sekretariatet og noen steder er det heller ikke lov å ta hunden inn om det er i en kafeteria e.l. Bruk heller den ekstra turen til bilen som en liten luftetur når du har fått alle tingene på plass.

Planlegg godt og vær ute i god tid når du skal ut og konkurrere. Det kan være fint både for hund og fører å «lande litt» på området før dere skal inn i ringen. Mange hunder fungerer bedre hvis de har fått snust fra seg og blitt kjent med området før de skal jobbe. Husk også å lufte hunden godt.

FØR START

Du får i forkant av prøven en PM – personlig melding – på e-post av arrangør med informasjon om oppmøtetid for de ulike klassene. Tidene er veiledende, derfor kan det være viktig å følge litt med på hvordan de ligger an tidsmessig, slik at du får møtt opp ved ringen til rett tid.

RINGEN

Ringen skal være markert med ringbånd eller annen tydelig avgrensning.

BRIEFING

Når det er tid for briefing vil deltakerne ropes inn i ringen. Stort sett ropes rekkefølgen opp og deltakerne går inn i ringen i den rekkefølgen de skal gå med hund senere. Det kan være lurt å legge merke til hvem som er før deg så du kan legge en god plan på når du må begynne å gjøre deg klar for din tur i ringen.

Planlegg godt og bruk briefing til å legge en plan for at din hund skal lykkes med øvelsen.

PREMIEUTDELING

Når klassen er ferdig og arrangør har fått gjort klart, er det premieutdeling. Det er arrangør som avgjør om premieutdelingen er etter hver klasse eller samles med en eller flere av de andre klassene. Under premieutdeling vil normalt sett diskskjemaene bli delt ut først, deretter resterende skjemaer i stigende rekkefølge.

Ingen skjemaer deles ut før klassen er godkjent av dømmende dommer.

Trekke		Beskrivelse		Tillegg		Tillegg		Tillegg	
1 poeng	S - Svinging i bakken, på hender, kjegler, skitt e.l.	ST - Stopp i banen. Gjelder hund eller fører.	T - 1 poeng for hvert hele sekund over målstid.	TR - Treghet ved utførelse av moment som sitt/dekk osv.					
2 poeng	AV - Avstand, mer enn 5 m til slutt/fører	DK - Dobbelkommando	SL - Stram line	SR - Sløyv (inkl. sløyv/rygg (mellem 45-90°))	RD - Hund eller fører som ikke holder seg i rø når øvelsen starter/dette				
3 poeng	ZDK - 2. dobbelkommando	F - Hund/fører flytter på eller venter markør, skitt og kjegle, river hender, apportører osv.	FK - Fysisk kontakt mellom hund og fører	L - Lyd i klasse elite	R - Ekvipasje regulerer en øvelse (5-3-2-1)	V - Vagring			
5 poeng	K - Korreksjon/avgitt uttag	VB - Hund som vegrer seg for berøring	TT - Ikke tilfredsstillende						
10 poeng	DK - Fører som kommanderer hardt og truende eller kommander fysisk	HT - Høyt trekk							
DISK	Ved trede veping på samme hender/øvelse								
DISK	Ekvipasje utfører feil øvelse								
DISK	Ekvipasje får øvelsene i feil rekkefølge eller hopper over en øvelse								
DISK	Hunden sitter, står, rygger eller drikker over 90° skjevt								
DISK	Hund ute av kontroll								
DISK	Avstandskommandering/berøring der hund og/eller fører er mer enn 1 meter fra skitt/markør								
DISK	Ved for mange repetisjoner								
DISK	Hunden går fra seg i ringen								
DISK	Fører berører hunden (gubbi/leke eller lignende) i ringen								
DISK	Fører går med sunlig bekløring								
DISK	Hunden løses med stram line gjennom store deler av banen								
DISK	Bruk av feil halsbånd/leke i klasse 3								
DISK	Hunden er ikke helt "maken" i klasse 2 til klasse elite								
DISK	Uakseptabel avstraffelse i ringen								

Underskrift dommer: _____

HUNDEFØRERS ANSVAR

HUNDEFØRERS ANSVAR

Det er hundeførers ansvar å sørge for god dyrevelferd. Sørg for at hunden har tilgang til vann, er beskyttet mot kulde og varme og opplever stedet som trygt.

Fører har et ansvar for at sin hund kan komme på innkalling før den slippes løs på en prøve.

SAMSPILL MED ANDRE

Når du er på en rallyprøve er det mange hunder samlet på et sted.

Du har også et medansvar for at de andre hundene på stedet har det bra.

Hold god avstand til andre selv om du selv har en roligere type hund. Det er en selvfølge at ingen hunder slippes bort til andre hunder på prøveområdet. Vær spesielt påpasselig i start- og målområdet, hvor det ofte er tett for dem som står og venter på å starte eller for dem som kommer ut av ringen.

VIKTIG!

STOPP

VIS HENSYN og husk at det er fullstendig båndtvang på prøveplassen – også utenfor ordinær båndtvangstid.

Alle hunder unntatt dem som er inne i ringen i klasse 2, 3 og elite, skal være i bånd.

BELØNNING

Ingen form for belønning er tillatt innenfor ringbåndet/ringen.

Utenfor ringen kan du belønne, men ta hensyn til andre deltakere og overhold rallyens slagord GLEDE, SAMSPILL OG HOLDNINGER. Belønn gjerne med både leker og moro, men gå langt vekk fra ringen for å gjøre dette.

Hundefører skal ikke ha noe i hendene (foruten båndet i klasse 1), da dette kan oppfattes som belønning i banen. Dersom fører mister ting i banen, skal dette ikke plukkes opp igjen. Dette kan medføre diskvalifikasjon for synlig belønning i ringen.

VIKTIG!

STOPP

Vær oppmerksom på at hunden ikke må få anledning til å starte «drakamp» med eget koppel, da dette kan oppfattes som belønning i ringen.

DIVERSE PRESISERINGER

BÅND I KLASSE 1

Generell regel:

Fører skal holde i båndet hele tiden. Det er valgfritt hvilken hånd en holder båndet i.

Unntak:

I alle "gå rundt"-øvelser kan en legge båndet på bakken når en går rundt hunden. Båndet skal plukkes opp før en går videre.

VENT PÅ DOMMERENS KLARSIGNAL

Når det er din tur får du tydelig beskjed av dommer om at du kan starte. Om du starter før dette kan det medføre diskvalifikasjon. Dommer må få tid til å sjekke at banen er som den skal, at tidtaker er klar, samt selv være klar og oppmerksom på deg som da skal inn i ringen.

Om du ikke starter innen rimelig tid fra du får startsignal, vil du få en gjentagende beskjed om at du må starte.

Bedømmelsen starter når ekvipasjen passerer ringbåndet.

TIDSFORBRUK

Banene har makstid på mellom 3-4 minutter og tiden starter når den første av hund og fører passerer start og den stopper når siste passerer mål.

START OG MÅL

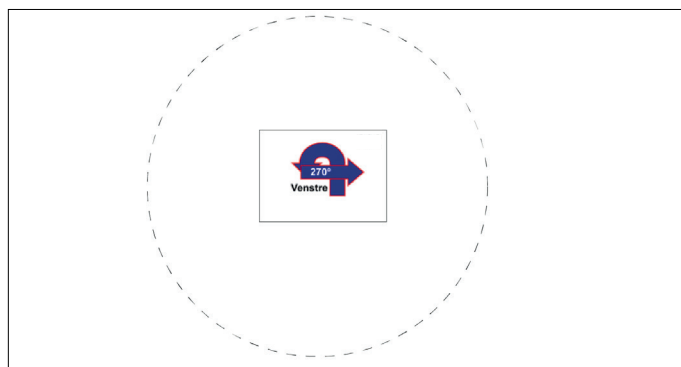
Ved startskiltet skal hunden alltid være i venstreføring og skiltet skal passeres gående.

En del prøvesteder har eget oppvarmingsområde. Her skal stort sett kun neste ekvipasje inn i ringen oppholde seg. Når det er din tur spiller det ingen rolle om du har en flytende start hvor du går direkte fra utsiden av ringen og passere start, eller om du stopper opp og "samlar" opp hunden litt før startskiltet passeres. Ved målskiltet, er det banens utforming som bestemmer både tempoet og føringen.

Dersom en går ut av banen andre steder enn forbi målskilt tolkes dette som et brutt løp. Start og mål kan IKKE repeteres.

SKILT OG AVSTAND

Det er valgfritt hvor en plasserer seg i forhold til skiltet på øvelsene. Der det er plass til det, kan en også gå rundt skiltet.

Hund og/eller fører skal være innenfor 0,5 meter i løpet av øvelsen. Plassering er valgfri.

Generell regel for avstand:

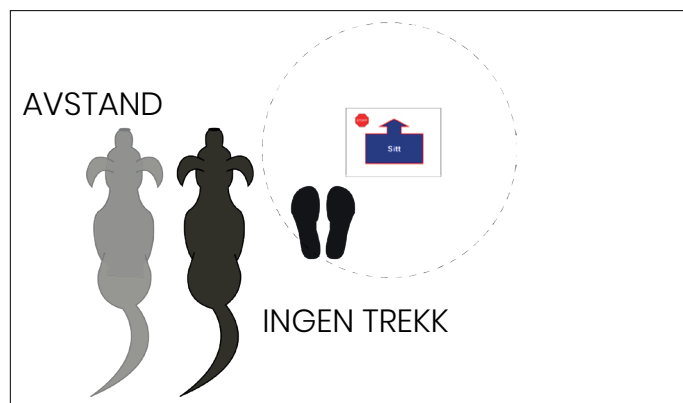
Det skal ikke være mer enn 0,5 meter mellom hund og fører og en skal være innenfor 0,5 meter radius til skiltet i løpet av øvelsen.

Unntak til avstandskrav:

- Skiltet i hinderøvelser
- Kjeplene i kjeGLEøvelsene

Avstandskommandering:

AV dømmes om hund og/eller fører er mellom 0,5 m til 1 m fra skilt og/eller markering. **Viktig!** Avstand over 1 m i avstandsøvelser vil utløse disk.

Hunden til venstre er over 0,5 m fra fører og vil kunne utløse avstandstrekk.

DIVERSE PRESISERINGER

Det hender at alt ikke blir som planlagt, og en må bruke lenger / større plass på å få gjort øvelsen. Hovedregelen her at alle øvelser må avsluttes før neste skilt eller før ekvipasjen når ringbåndet.

REPETISJON

Start og mål kan ikke repeteres. Det skal gis tydelig tegn ved repetisjon og det skal tas en ny og tydelig inngang til øvelsen.

VIKTIG!

En repetisjon fjerner ikke allerede påførte trekk.

MELLOM ØVELSER OG KOMMANDERING

I rallyringen har du lov til å rose og snakke med hunden underveis i løpet.

TIPS!

Fører kan telle høyt for å hjelpe seg selv i f.eks. øvelser der steg skal telles eller i spiraler.

Hunden skal gå ved din side mellom øvelser og du har én kommando per transportetappe og per moment. Kommando må gis i starten av hver etappe og øvelse.

Fører skal gå så naturlig som mulig. Hunden kan ikke «dras» rundt i banen ved hjelp av «lokkehender» eller hender i lomme. Dette er dobbeltkommandering og kan medføre trekk både i øvelser og transportetapper. Kroppsspråk er også en kommando. Kroppsspråk kan være tydelige håndtegn så vel som kroppsbevegelser eller liknende.

VIKTIG!

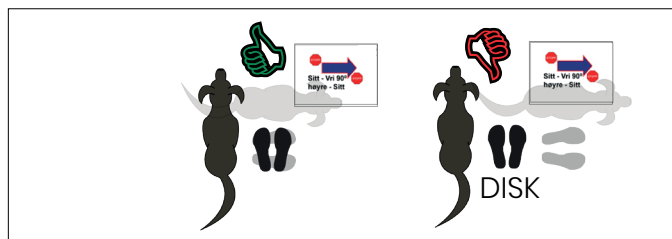
Om du bruker roseord for å hindre feil, vil dette kunne medføre trekk.

STEG

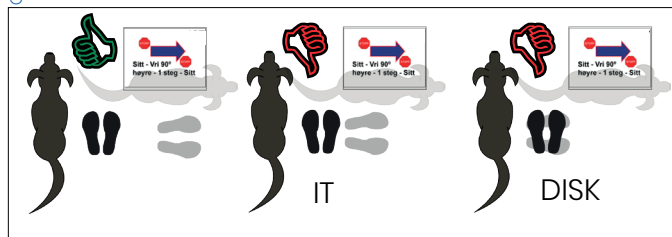
I øvelser der steg telles er det viktig at det er tydelige steg med god luft mellom beina.

STEG I ØVELSER

I flere øvelser skal det telles steg. Trekk kan komme om en tar for utydelige steg (IT) og om en tar feil antall steg – ett steg for mye eller ett for lite (HT).

I øvelsen skal det ikke tas steg og et steg vil utløse disk på grunn av feil utført øvelse.

I øvelsen vist over blir det IT pga for lite tydelig steg og DISK pga manglende steg (feil øvelse).

PRESISERINGER OM MOMENTER

MOMENT

Et moment er i regelverket tydelig definert som når det skjer noe nytt for hunden. En kan gi kommando for hvert nytt moment.

TYDELIGE POSISJONER

SITT – Hunden skal ha en tydelig sittposisjon. Det betyr at hasene og/eller rumpa skal være i bakken.

DEKK – Hunden skal ha en tydelig dekkposisjon. Det betyr at albuene og hasene skal være i bakken når hunden dekker.

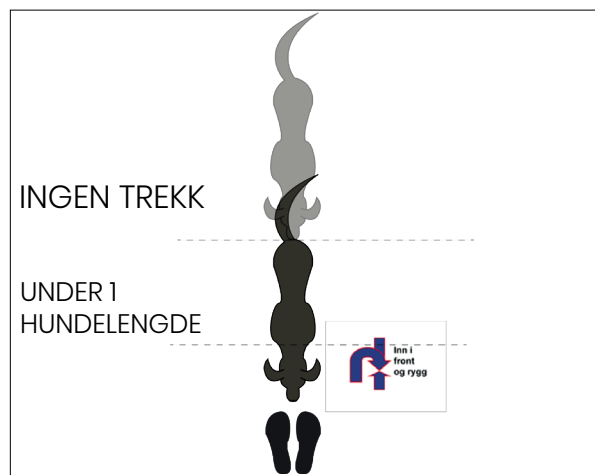
STÅ – Hunden skal ha en tydelig ståposisjon. Det betyr at den skal stå helt i ro med alle fire beina.

Om hunden siger opp slik at dommer ikke lenger kan definere hundens posisjon som en sitt eller en dekk, diskresjoner på øvelsen om den ikke repeteres.

RYGGING

Rygge kan en få på to måter – enten rygging ved siden av fører eller rygging fra fører i front. I begge øvelsene skal hunden bevege seg bakover. I øvelsen "inn i front og rygg" skal hunden rygge ca. en hundelengde bakover. Siden kravet er målt i "ca." er det alltid lurt å rygge litt lengre. Jo tydeligere en er, jo mindre er sjansen for å få trekk i konkurransesituasjon.

Ved rygging ved siden av fører telles ikke steg før beina beveges/flyttes bakover, vektfordeling er ikke nok til at steg telles. Det kan derfor være lurt å ta minst 4 steg bakover.

Hunden skal rygge ca. en hundelengde

TEMPO OG MARSJ

For hver øvelse/transportetappe i spring- eller sakte marsj som gjøres i "dårlig" tempo kan en få trekk.

Alle tempoendringer skal være tydelige og varer til en enten går over mål eller forbi et annet skilt som endrer tempoet.

TIPS!

Et godt råd for å få en god rytme, tell inni deg mens du går / løper – også gjennom øvelser. Tempoet skal være jevnt gjennom både øvelser og transportetapper.

"Under marsj"-øvelser skal utføres i vanlig marsj. Hvis tempoet er vesentlig senket når momentet skal utføres, vil dette utløse HT. Det samme gjelder hvis det ikke utføres "under marsj" i det hele tatt.

Dette gjelder førers marsj.

VIKTIG!

All stopp i løpet av "undermarsj"-øvelser vil utløse HT selv om en fortsetter å gå etter stoppen.

PRESISERINGER OM MOMENTER

HJELPESTEG

I alle øvelser der fører tar et hjelpesteg for å hindre at hunden gjør feil kan dette medføre trekk.

"I FRONT"-ØVELSER

I øvelser der hunden skal inn i front, kan du ta inntil 3 steg bakover for å hjelpe hunden i posisjon. Du kan ta et skritt fram når hunden skal inn på plass og sitte. Steg til siden anses som hjelpesteg.

SIDEBYTTER

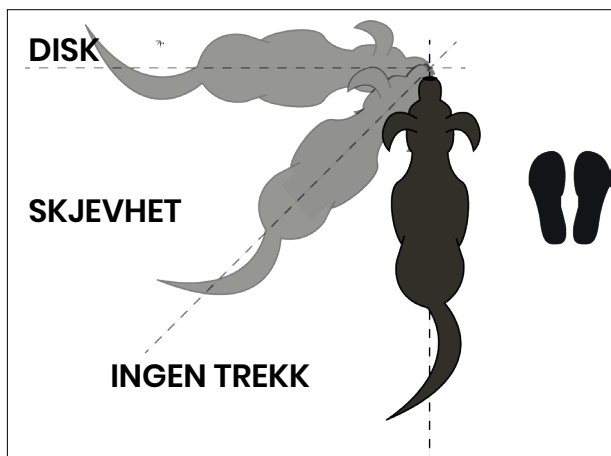
Når hunden har byttet side, skal den holde ny side helt til neste sidebytteskilt eller målskilt.

Husk at fører må gå i rett linje når hunden skal gjøre byttet bak eller fremfor fører. Går fører til siden når hunden krysser vil dette anses som et hjelpesteg.

SKJEVHET

I rally er det lov med skjevhet opp til og med 45°. Du mister poeng når hunden sitter, står eller dekker over 45° opptil 90°. Om hunden er over 90° gir dette disk om øvelsen ikke repeteres.

Trekket kan gis per moment i en øvelse. Om en hund sitter skjevt og dekker like skjevt gir dette ett skjevhetstrekk. Man får ikke flere skjevhetstrekk som følgefeil så sant ikke hunden endrer posisjon til over 90°.

Mellom 0-45° gir det ingen trekk.

HØYREFØRING

Kjegløvelser og tempoøvelser kan ikke brukes i høyreføring.

Pendling i transportetappe vil gi trekk i høyreføring. Pendling i øvelse vil gi disk om øvelsen ikke repeteres.

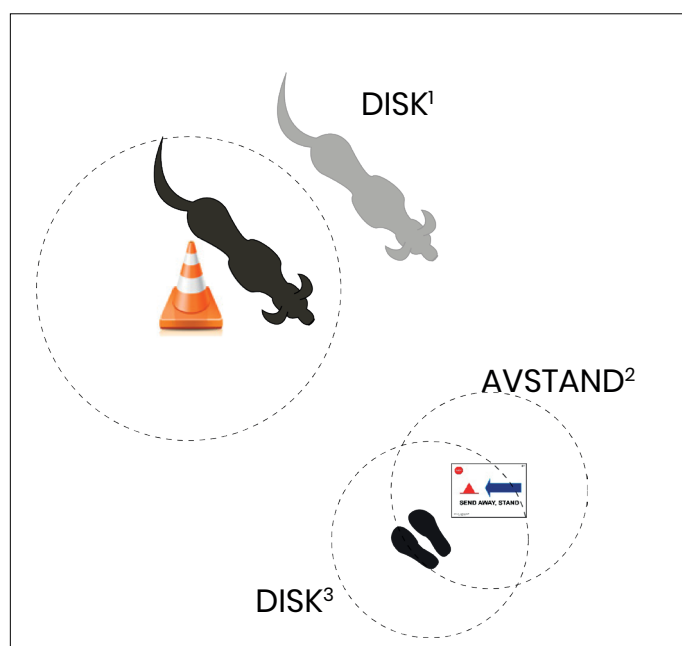
BERØRING

Berører er synlig for hund og kommer inn skrått forfra. Hunden blir berørt langs siden av kroppen. Kommando for "bli" kan benyttes når fører har snudd seg mot hunden. Fører kan starte å gå tilbake når hunden er ferdig berørt.

FREMADSENDING TIL KJEGLE MED STÅ

Hunden skal sitte **eller** stå før den sendes. Den skal kommanderes til å stå ved kjegla, slik at avstanden mellom hund og kjegle ikke er mer enn 1 meter. Hunden kan dirigeres dersom den ikke løper rett ut til kjeglen, men det vil føre til trekk.

Om hunden kommer tilbake innen en halvmeter av fører eget initiativ eller på kommando er dette disk om det ikke repeteres med en tydelig repetisjon.

¹Hundens plassering over 1 m radius rundt kjegla gir disk.

²Plassering utenfor 0,5 m ved skilt gir avstand.

³Hund innenfor 0,5 m av fører etter utsending er disk.

PRESISERINGER OM ØVELSESKATEGORIER

STASJONÆRE ØVELSER

Disse øvelsene utføres på stedet og beina står helt i ro i løpet av øvelsen.

VRI-ØVELSER

I øvelser uten steg skal vridningene utføres mest mulig på stedet.

I øvelser med steg kan steget tas samtidig som man vrir. Hvordan steget utføres er ikke av betydning så lenge steget er tydelig.

Et godt råd er å tenke at du vender på en bok eller går i dine egne fotspor. Hunden bør starte vridningen samtidig med fører.

FLYTENDE ØVELSER

Øvelsene skal gjøres i bevegelse uten at fører og/eller hund stopper. Ved stopp i en flytende øvelse kan dette utløse trekk.

KJEGLEØVELSER

Det dømmes ikke avstand til kjeglene i øvelser kategorisert som kjegleøvelser.

Unntak: I eliteøvelsen "fremadsending med stå" må hunden befinne seg innenfor 1 m av kjeglen for å unngå disk.

KOMBIØVELSER

En kombiøvelse består av flere skilt. Dette innebærer at alle ledd i øvelsen må repeteres dersom hunden feiler på ett eller flere av skiltene som kombinasjonen inneholder.

INNKALLINGSØVELSER

Hunden skal vise vilje og evne til å bli igjen der fører forlater hunden.

HINDERØVELSER

Hunden kan sendes ca. 2 m før hinderet. Her kan også et frivillig sidebytte utføres. Hunden må bytte tilbake til opprinnelig føring etter hinderet.

Ved send over to hopp er det er lov å kommandere ved hvert hopp. Det er ikke lov å kommandere hunden på plass mellom hindrene, men det trekkes ikke noe om hunden selv søker til fører.

VEGRING PÅ HINDERØVELSER

Om hunden ikke utfører hinderet i banen som planlagt, er dette en vegring.

Eksempler på vegring:

- hunden hopper opp på tunnelen
- hunden hopper over vingen på hinderet
- når øvelsen startes på nytt
- ved en vegring f.eks. en feil midt i slalomen.
- hunden trækker på lengdebukkene.

Om hunden feiler på en slalompinne kan man velge mellom å fortsette der hunden feilet eller starte slalomen på nytt.

VIKTIG!

Om hunden tar eller påbegynner et hinder når den ikke skal i banen er dette disk.

Dette er en situasjon der hundens posisjon vil gi disk om tunnelen påbegynnes uvilkårlig.

HVA GJØR MAN NÅR...

HUNDEN STJELER LEKE ELLER MATSKÅL

Hvis hunden apporterer disse skal fører IKKE ta dem i mot. Fører vil da diskas for å ha belønning i hendene. Fører må i slike tilfeller sørge for at hunden slipper utstyret, uten selv å berøre det. Hvor utstyret blir liggende er ikke viktig. Det trekkes ikke noe på grunn av manglende fristelse i selve øvelsen. Hunden må slippe fristelsen før den starter på neste øvelse for å unngå disk.

HUNDEN STIKKER AV I RINGEN

Det er ikke uvanlig at hunder løper ut av ringen, eller tar seg noen runder inne på banen. Dette er ikke automatisk en disk, men fra en hund stikker av fra fører, vil dommeren fortløpende vurdere om hunden er ute av kontroll. Dette er en skjønsmessig vurdering – en kombinasjon av tidsbruk og kommandobruk, og en vurdering av hvorvidt hunden i det hele tatt hører på fører.

Dersom en hund løper ut eller stikker av inne på banen, kan fører kalle den tilbake, og deretter fortsette løpet. Det er hundeførers ansvar for å passe på at en løs hund ikke kommer i konflikt med andre. Dommeren vil normalt ikke varsle fører om hunden blir diskas fordi den er ute av kontroll.

Om fører ikke får tak i hunden igjen innen rimelig tid, den løper ut gjentatte ganger, har andre utfordringer i banen etc., kan dommeren bryte inn og opplyse om at ekvipasjen uansett er diskas, og derfor må forlate banen.

Be om hjelp til å få tak i kobbelen om hunden stikker av og må hentes av fører. Unngå å holde den i nakkeskinnet.

OM HUNDEN GJØR FRA SEG

Skulle uhellet være ute og hunden gjør fra seg i ringen, må ekvipasjen forlate ringen med en gang.

TIPS!

Ser en at en hund har markert så kan det være lurt å unngå denne plassen ved å gå på motsatt side av skiltet der det er mulig.

FØRER SOM DISKER ELLER BRYTER LØPET

Om man vet at man har diskas kan man velge å fullføre banen i banens rekkefølge. Dommer vil fortsette å dømme ut løpet. Husk at det er dommeren som dømmer, så ikke diskas deg selv.

Dersom en bryter løpet kan man gjøre noe hunden synes er moro på vei ut for motivasjonens del.

VIKTIG!

All belønning, både lek og godbiter, må skje på utsiden av ringen selv om fører bryter løpet.

MOMENTLISTE KLASSE 1

#	SKILT	MOMENTER	ANTALL
101	SITT	Sitt, fot	2
102	SITT – DEKK	sitt, dekk, fot	3
103	SITT – DEKK – SITT	sitt, dekk, sitt, fot	4
104	SITT – GÅ RUNDT	sitt, bli, fot	3
105	SITT – DEKK – GÅ RUNDT	sitt, dekk, bli, fot	4
106	HØYRE SVING	inn i øvelse, ut av øvelse	2
107	VENSTRE SVING	inn i øvelse, ut av øvelse	2
108	180° HØYRE	inn i øvelse, ut av øvelse	2
109	180° VENSTRE	inn i øvelse, ut av øvelse	2
110	270° HØYRE	inn i øvelse, ut av øvelse	2
111	270° VENSTRE	inn i øvelse, ut av øvelse	2
112	360° HØYRE	inn i øvelse, ut av øvelse	2
113	360° VENSTRE	inn i øvelse, ut av øvelse	2
114	SITT FORAN – HØYRE – FREM	foran, sitt, høyre, fot	4
115	SITT FORAN – VENSTRE – FREM	foran, sitt, venstre, fot	4
116	SITT FORAN – HØYRE – SITT	foran, sitt, høyre, sitt, fot	5
117	SITT FORAN – VENSTRE – SITT	foran, sitt, venstre, sitt, fot	5
118	SAKTE MARSJ	inn i øvelse	1
119	SPRINGMARSJ	inn i øvelse	1
120	VANLIG MARSJ	inn i øvelse	1
121	SITT – VRI 90° VENSTRE – 1 STEG – SITT	sitt, fot, sitt, fot	4
122	SITT – VRI 90° HØYRE – SITT	sitt, fot, sitt, fot	4
123	SITT – VRI 90° VENSTRE – SITT	sitt, fot, sitt, fot	4
124	SPIRAL HØYRE	inn i øvelse, ut av øvelse	2
125	SPIRAL VENSTRE	inn i øvelse, ut av øvelse	2
126	SITT – 1 STEG SITT – 2 STEG SITT – 3 STEG SITT	sitt, fot, sitt, fot, sitt, fot, sitt, fot	8
127	SITT – VRI 90° HØYRE – 1 STEG – SITT	sitt, fot, sitt, fot	4
128	DOBBEL SLALÅM	inn i øvelse, ut av øvelse	2
129	ENKEL SLALÅM	inn i øvelse, ut av øvelse	2
130	HELOMVENDING	inn i øvelse, ut av øvelse	2

MOMENTLISTE KLASSE 2

#	SKILT	MOMENTER	ANTALL
201	8-TALL FRISTELSE	inn i øvelse, ut av øvelse	2
202	SITT – STÅ	sitt, stå, fot	3
203	SITT – GÅ IFRA – INNKALLING KOMBI	sitt, bli	2
204	SNU OG KALL INN FORAN KOMBI	kall inn, sitt	2
205	HØYRE – SITT KOMBI	høyre, sitt, fot	3
206	HØYRE – FREM KOMBI	høyre, fot	2
207	VENSTRE – SITT KOMBI	venstre, sitt, fot	3
208	VENSTRE – FREM KOMBI	venstre, fot	2
209	SITT – VRI 180° HØYRE – SITT	sitt, fot, sitt, fot	4
210	SITT – VRI 180° VENSTRE – SITT	sitt, fot, sitt, fot	4
211	SITT – VRI 180° HØYRE – FREM	sitt, høyre, fot	3
212	SITT – VRI 180° VENSTRE – FREM	sitt, venstre, fot	3
213	SITT FORAN – 1 STEG BAK – 2 STEG BAK – 3 STEG BAK KOMBI	foran, sitt, gå, sitt, gå, sitt, gå, sitt	8
214	SEND OVER HOPP	sende over, fot	2
215	SITT – LØP I FRA – KALL INN FORAN I FART – SITT KOMBI	sitt, bli, kall inn, foran, sitt	5
216	SITT – SPRINGMARSJ	sitt, fot	2
217	SITT – SIDESTEG HØYRE – SITT	sitt, fot, sitt, fot	4
218	SNURR	snurr, fot	2
219	DIREKTE DEKK	dekk, fot	2
220	DIREKTE DEKK – VENSTRE	dekk, venstre, fot	3
221	DIREKTE DEKK – HØYRE	dekk, høyre, fot	3
222	RETT TUNNEL	gjennom, fot	2

MOMENTLISTE KLASSE 3

#	SKILT	MOMENTER	ANTALL
301	SITT - STÅ - DEKK	sitt, stå, dekk, fot	4
302	SITT - STÅ - SITT	sitt, stå, sitt, fot	4
303	STÅ UNDER MARSJ - GÅ RUNDT	stå, fot	2
304	RYGG 3 STEG BAKOVER	rygge, fot	2
305	LENGDEHOPP	hopp, fot	2
306	TUNNEL	gjennom, fot	2
307	SEND OVER 2 HOPP	hopp, hopp, fot	3
308	SNURR UNDER MARSJ	snurr, fot	2
309	INN I FRONT OG RYGG KOMBI	foran, stå, rygg	3
310	SIKK - SAKK	sikk, sakk, sikk, sakk, fot	5
311	STÅ - GÅ IFRA - BERØRING KOMBI	stå, bli	2
312	GÅ TILBAKE RUNDT HUNDEN KOMBI	fot	1
313	DEKK UNDER MARSJ	dekk, fot	2
314	SITT - 1 STEG STÅ - 2 STEG SITT - 3 STEG DEKK	sitt, fot, stå, fot, sitt, fot, dekk, fot	8
315	SIDEBYTTE SYNKRON VENSTRE	bytte, fot	2
316	SIDEBYTTE SYNKRON HØYRE	bytte, fot	2
317	SIDEBYTTE BAK	bytte, fot	2
318	HELT OM MOT HVERANDRE	inn, fot	2
319	SITT - SIDEBYTTE - SITT	sitt, bytte, sitt, fot	4

MOMENTLISTE KLASSE ELITE

#	SKILT	MOMENTER	ANTALL
401	SIDEBYTTE FORAN	bytte, fot	2
402	SITT UNDER MARSJ - GÅ RUNDT	sitt, fot	2
403	SLALÅM	inn i øvelse, ut av øvelse	2
404	360° RUNDT FØRER	rundt, fot	2
405	FREMADSENDING MED STÅ	sitt/stå, sende ut, stå, kall inn, sitt, fot	6
406	DEKK UNDER MARSJ - AVSTANDSKOMMANDO	dekk, sitt, kall inn, sitt, fot	5
407	STÅ UNDER MARSJ - AVSTANDSKOMMANDO	stå, sitt, kall inn, fot	4
408	DEKK UNDER MARSJ - KALL INN I FART	dekk, kall inn, fot	3
409	HELT OM FRA HVERANDRE	bytte, fot	2
410	SITT - DEKK - STÅ	sitt, dekk, stå, fot	4
411	SITT - GÅ I FRA - KALL INN OVER HINDER I FART	sitt, bli, kall inn, fot	4
412	SITT VED MATSKÅL - INNKALLING	sitt, bli, kall inn, sitt, fot	5
413	SITT - STÅ - KALL INN I FART	sitt, stå, bli, kall inn, fot	5

